

LIFE VIEW 2050

Ocena długoterminowego wpływu europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) na zeroemisyjną gospodarkę do 2050 r.

#LIFEVIEW2050

www.climatecake.pl

 Centrum Analiz
Klimatyczno-Energetycznych

 Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami
Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych (CAKE) to specjalistyczny ośrodek analityczny działający w ramach Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE), które jest umiejscowione w strukturze Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego (IOŚ-PIB).

Jednym z ważnych zadań Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) jest bieżące monitorowanie i analiza polityki klimatycznej UE, w szczególności proponowanych i wdrażanych instrumentów, ale także generowanie propozycji nowych rozwiązań, które mogłyby być wykorzystywane jako wkład Polski do wewnątrzspółnotowej debaty o kształcie polityki klimatycznej.

Realizacja powyższych zadań wymaga unikalnej wiedzy oraz zaawansowanych narzędzi analitycznych. W sprostaniu temu wyzwaniu pomógł nam program LIFE, w ramach którego zrealizowaliśmy projekt LIFE Climate CAKE PL – System dostarczania i wymiany informacji w celu strategicznego wspierania wdrażania polityki klimatyczno-energetycznej (2017-2022).

Dzięki powyższemu projektowi LIFE powstało funkcjonujące do dzisiaj i rozpoznawalne w Europie Centrum Analiz Klimatyczno – Energetycznych (CAKE). Obecnie to specjalistyczny ośrodek analityczny działający w ramach KOBiZE i zdecydowanie trwały efekt projektu LIFE. Dzisiejsze CAKE to przede wszystkim zespół wysokiej klasy ekspertów, którzy dzięki wykorzystaniu i dalszemu doskonaleniu zbudowanych samodzielnie narzędzi analitycznych, sieci powiązań i kanałów komunikacyjnych w sposób trwały wytwarzają i dostarczają wiedzę wspierającą proces podejmowania decyzji w obszarze polityki klimatycznej.

Nasze projekty realizowane w ramach programu LIFE poprzez tworzenie i rozpowszechnianie wiedzy o skutkach polityki klimatycznej przyczyniają się przede wszystkim do poprawy jakości procesu decyzyjnego w tym zakresie, a w konsekwencji do efektywniejszego osiągania celów tejsze polityki.

Projekt LIFE VIEEW 2050 (2020-2024)

Głównym celem realizowanego przez CAKE projektu LIFE VIEEW 2050 jest ocena funkcjonowania Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji (ang. European Union Emissions Trading System - EU ETS), jego wpływu i interakcji z innymi instrumentami polityki klimatycznej UE, międzynarodowymi systemami handlu emisjami oraz jego ewentualnego dalszego rozwoju z myślą o neutralnej klimatycznie gospodarce UE do 2050 r. Ważnym celem jest także wspieranie i promowanie funkcjonowania EU ETS oraz innych polityk wpływających na kształtowanie cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla, a także rozpowszechnianie doświadczeń UE w tym zakresie w celu doskonalenia polityki klimatyczno-energetycznej na szczeblu wspólnotowym i międzynarodowym.

Nowe sektory w systemie:

- Rolnictwo
- Budynki
- Transport

Interakcja systemu z innymi instrumentami:

- Pochłanianie
- Wodór
- Transport

Interakcja z innymi systemami ETS i narzędziami typu carbon pricing:

- Chiny, Kanada, USA, inne
- Art. 6 Porozumienia Paryskiego

Narzędzia analityczne w LIFE VIEEW 2050

W pracach analitycznych będących najważniejszym komponentem projektu LIFE VIEEW 2050 wykorzystywane są opracowane przez ekspertów CAKE i stale doskonalone modele makroekonomiczne oraz sektorowe. Dzięki tym zaawansowanym narzędziom możliwe jest wykonywanie kompleksowych analiz dotyczących funkcjonowania i dalszego rozwoju systemu EU ETS, z myślą o neutralnej klimatycznie gospodarce UE do 2050 r.

Narzędzia analityczne:

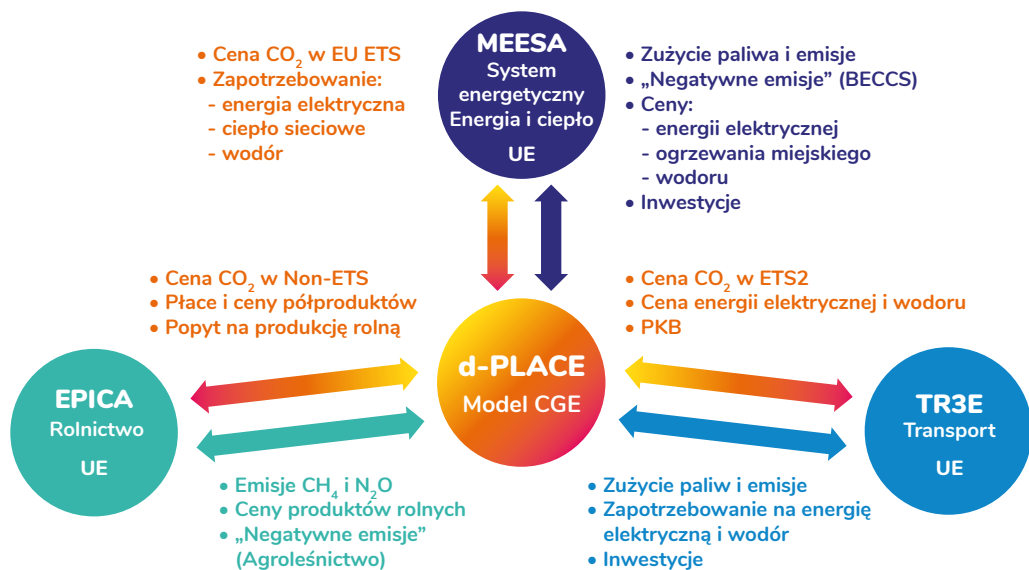
Model d-PLACE (CGE) - globalny makroekonomiczny model równowagi ogólnej umożliwiający kompleksową ocenę skutków gospodarczych polityk klimatyczno-energetycznych.

Model sektora energetycznego MEESA (Model for European Energy System Analysis) - model umożliwia szczegółową symulację różnych wariantów transformacji sektora energetycznego w UE.

Model sektora transportu TR3E (Transport European Economic Model) - model umożliwia analizę różnorodnych wariantów działań na rzecz redukcji emisji CO₂, w tym wdrażania nowych technologii w sektorze transportu.

Model sektora rolnictwa EPICA (Evaluation of Policy Impacts – Climate and Agriculture) – model pozwala na analizę wpływu różnych instrumentów polityki klimatycznej na poziom emisji, zmiany produkcji i struktury gospodarstw oraz dochody w sektorze rolnym w Unii Europejskiej.

Modele wykorzystane w scenariuszach analitycznych

Analizy LIFE VII EW 2050

W ramach prac podczas realizacji projektu LIFE VII EW 2050 opracowano kilka szczegółowych analiz, z których najważniejsze prezentujemy poniżej. Raporty z analiz wykonanych w ramach projektu LIFE VII EW 2050 są dostępne w języku angielskim lub w języku polskim na stronie: www.climatecake.pl pod linkiem: **Analizy LIFE VII EW 2050**.

VII EW on EU ETS 2050: Changing the scope of the EU ETS (2023)

W analizie przedstawiono możliwe konfiguracje rozwiązań polityki klimatycznej do 2050 r., obejmujące handel uprawnieniami do emisji, w tym różne opcje jego rozszerzania na nowe sektory i oddziaływania proponowanych opcji na gospodarkę, co będzie przedmiotem oceny i decyzji bliżej końca dekady.

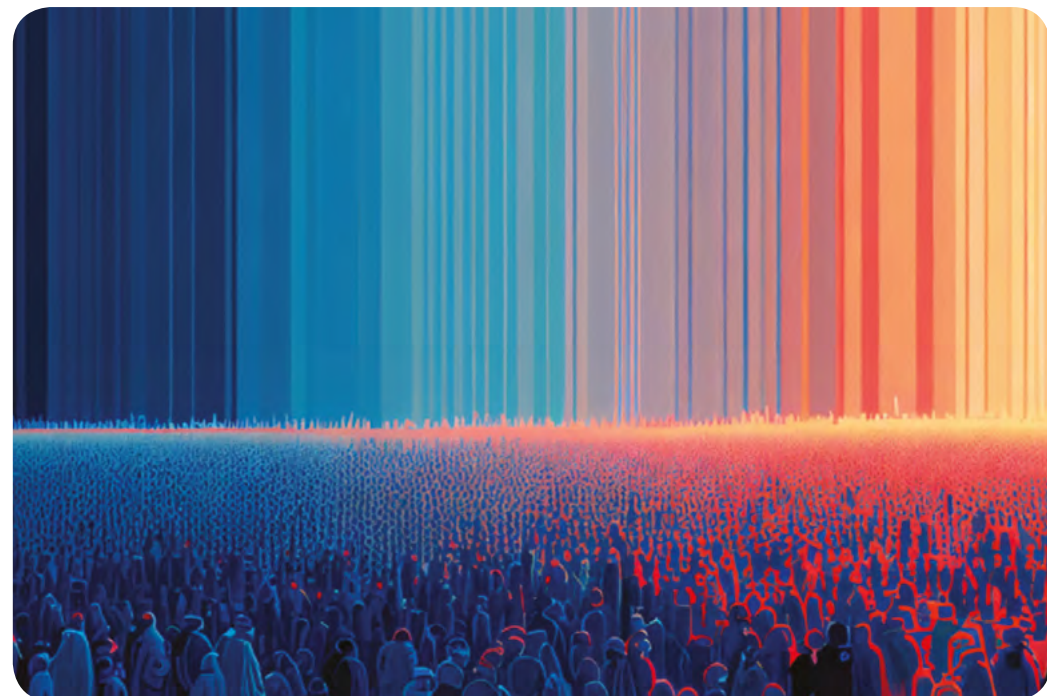
Przeanalizowano sześć scenariuszy zawierających możliwe rozwiązania dotyczące rozszerzenia systemu EU ETS o sektor wyłącznie transportu, transportu i budynków (ETS2) lub równoległe działających odrębnych systemów (EU ETS i ETS2), czy też utworzenia jednego systemu handlu emisjami obejmującego wszystkie sektory gospodarki.

EWOLUCJA systemu EU ETS

Wspólnotowy System Handlu Uprawnieniami do Emisji (EU ETS) jest podstawowym narzędziem redukcji emisji gazów cieplarnianych, działającym na obszarze Unii Europejskiej od dnia 1 stycznia 2005 r. Celem tego systemu jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w sposób ekonomicznie efektywny. Funkcjonowanie EU ETS opiera się na zasadzie „cap and trade”, która polega na określeniu puli uprawnień do emisji i umożliwieniu obrotu nimi na rynku.

Analizy prowadzone w ramach projektu LIFE VII EW 2050 odpowiadają na niezbędne obecnie na rynku potrzeby badań mających na celu przygotowanie i przystosowanie się rynku handlu emisjami do nowych uwarunkowań. Oczekuje się, że system EU ETS ulegnie znaczącym zmianom - pod względem struktury i funkcji - po 2030 r. ze względu na:

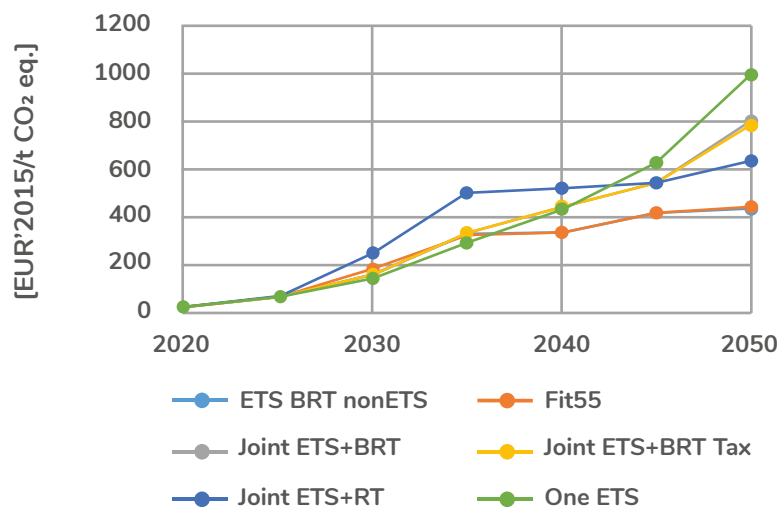
- cel neutralności klimatycznej w 2050 r. w ramach Europejskiego Zielonego Ładu, w tym transformacji energetycznej,
- rozpoczynający funkcjonowanie w 2027 r. system ETS2 dla transportu i budynków i EU ETS być może po 2030 r. mogą tworzyć jedną całość,
- pula uprawnień na rynku pierwotnym w EU ETS wyczerpie się ok. 2040 r.,
- w celu zachowania płynności na rynku konieczne będzie dopuszczenie określonej liczby jednostek pochłaniania dwutlenku węgla (tzw. removals).

Najważniejsze wnioski:

- Włączenie nowych sektorów do systemu EU ETS będzie wiązało się ze wzrostem krańcowych kosztów redukcji w systemie, ze względu na droższe opcje redukcji dostępne w sektorach nieobjętych obecnie handlem emisjami.
- W wymiarze makroekonomicznym objęcie nowo utworzonym systemem handlu emisjami sektorów transportu i budynków (ETS2) ma znikomy wpływ na średnią konsumpcję w UE, przy czym widoczne są istotne różnice między regionami.
- Wyniki analizy potwierdzają kluczową rolę sektora elektro-energetycznego w osiągnięciu celu zero-emisyjnego w 2050 roku, głównie ze względu na jego wysoki potencjał redukcji emisji.
- Wprowadzenie handlu emisjami dla sektora transportu spowoduje przeniesienie kosztów redukcji emisji na użytkowników pojazdów spalinowych.
- Wprowadzenie systemu uprawnień do emisji w sektorze rolnym może w konsekwencji prowadzić do poważnego spadku produkcji, co będzie wiązało się z dużym wpływem na dochody rolników, i praktycznie eliminuje eksport żywności, jak również spowoduje konieczność importu połowy żywności spożywanej w UE.

Koszty redukcji emisji w EU ETS

VII EW on EU ETS 2050: Nowe sektory w EU ETS w kontekście neutralności klimatycznej UE w 2050 - Skutki dla Polski (2023)

Raport opisuje wyzwania, przed jakimi stoi polska gospodarka w kontekście przyjęcia przez UE celu neutralności klimatycznej do 2050 roku oraz ewentualnego rozszerzenia systemu EU ETS o nowe sektory. Jednym z celów raportu jest pokazanie potencjalnych wyzwań transformacyjnych w poszczególnych sektorach.

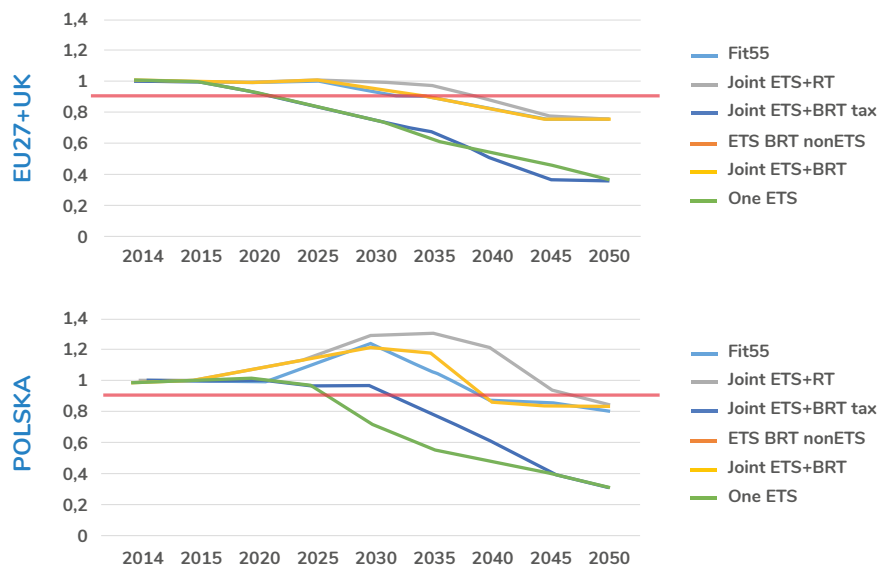

Najważniejsze wnioski:

- Polska stoi przed wyzwaniem transformacji gospodarczej, której koszt będzie znaczący - same nakłady inwestycyjne w nowe moce w energetyce przekroczą 370 mld EUR w perspektywie do 2050 r.
- Środki finansowe przeznaczone na te cele mogą pochodzić z dostępnych funduszy i redystrybucji wpływów ze sprzedaży uprawnień do emisji (np. w ramach nowego podziału puli aukcyjnej w EU ETS). Dostępne fundusze: Fundusz Modernizacyjny (FM), Fundusz Innowacyjny (FI), Społeczny Fundusz Klimatyczny (SFK), czy nowe środki pochodzące z objęcia kolejnych sektorów systemem handlu uprawnieniami powinny być adekwatne do skali wymaganych przedsięwzięć oraz wspierać wrażliwych odbiorców w krajach, takich jak Polska.
- Dla Polski, transformacja sektora energetycznego, to optymalna ścieżka rozwoju na najbliższy okres. Alternatywą są kolejne lata coraz wyższych kosztów związanych z wykorzystaniem węgla, co będzie skutkowało jeszcze wyższymi kosztami dla całej gospodarki.

- Sposobem na uniknięcie rosnących opłat za emisję jest transformacja w oparciu o dostępne i rozwijane technologie nisko i zeroemisyjne. Do listy koniecznych inwestycji w Polsce należy zaliczyć: OZE (PV, wiatr na morzu i lądzie, biomasę, biogaz), atom (wielkoskalowy i SMR), stacje ładowania dla samochodów elektrycznych i wodorowych, magazyny energii (bateryjne, kinetyczne, jak i magazynowanie w wodorze).
- Wprowadzenie handlu emisjami dla sektora transportu spowoduje przeniesienie kosztów redukcji emisji na użytkowników pojazdów spalinowych w Polsce. W przypadku samochodów osobowych średni koszt eksploatacji może wzrosnąć średnio o 25% między rokiem 2030 a 2050, a dla samochodów ciężarowych może być wyższy o nawet 80%. Dla Polski korzystnym procesem rozwoju rynku transportowego jest wymiana miejskich autobusów spalinowych na odpowiedniki elektryczne i wodorowe, których Polska jest znaczącym producentem.
- Ewentualne wprowadzenie systemu uprawnień do emisji w sektorze rolnym może w konsekwencji prowadzić do poważnego spadku produkcji w Polsce, która jest dużym producentem żywności, co będzie wiązało się z obniżeniem dochodów rolników, które już obecnie zależą m.in. od wsparcia ze środków publicznych.

Wskaźnik wolumenu produkcji rolnej w 2050 roku [2015=1]

VII EW on EU ETS 2050: Exploring synergies between the EU ETS and other EU climate policy measures - carbon removal, hydrogen, and sectoral transport policy (2024)

W analizie zbadano sposób, w jaki polityki uzupełniające współdziałają z systemami handlu emisjami, takimi jak EU ETS i ETS2 (dla transportu i budynków). W raporcie przedstawiono rolę wspierania usuwania/pochłaniania CO₂ (obejmujące BECCS i zalesianie gruntów ornych), strategię dekarbonizacji sektora transportu (normy emisji dla pojazdów ciężarowych i przyspieszenie złomowania starych samochodów napędzanych paliwami kopalnymi) oraz subsydiowanie zielonego wodoru. W raporcie przeanalizowano wpływ polityk uzupełniających na ceny uprawnień w EU ETS, ETS2 i pozostałych sektorach non-ETS, wyniki makroekonomiczne (PKB i konsumpcję), wskaźniki sektorowe (np. produkcję rolną, miks energetyczny, emisje z transportu).

Najważniejsze wnioski:

- Pochłanianie CO₂ (BECCS i zalesianie) ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia neutralności klimatycznej w UE.
- Ustalanie cen pochłaniania prowadzi do znacznego spadku cen za emisję CO₂ we wszystkich sektorach UE, zwiększając PKB i konsumpcję w 2040 r. i 2050 r.
- Redukcja emisji gazów cieplarnianych w rolnictwie jest trudna i kosztowna. Jednak właściwe wykorzystanie subwencji może pomóc obniżyć koszty w tym sektorze.
- Dopłaty do produkcji zielonego wodoru skutkują niższymi cenami w EU ETS, ale także prowadzą do spadku wskaźników ekonomicznych (PKB, konsumpcja).
- Rozwój produkcji zielonego wodoru, zwłaszcza w latach 2030-2035, jest silnie uzależniony od subwencji. Dlatego też bardzo ważny będzie zrównoważony i strategiczny plan dopłat do zielonego wodoru w tych newralgicznych latach.
- „Środki uzupełniające” (dotacje i normy emisji) w transporcie mają duży wpływ na redukcję emisji w tym sektorze.
- Utworzenie „European Carbon Central Bank” wydaje się być niezbędne w celu odpowiedniego zarządzania całym procesem (popytem, podażą i cenami w ETS) oraz koniecznością stabilizacji rynku.

Wpływ w porównaniu do scen. Fit55	Ceny EU ETS	Ceny poza ETS	Ceny ETS2	PKB	Konsumpcja
Pochłanianie	Znaczny spadek w 2040 r. i 2050 r.	Znaczny spadek w 2040 r. w niektórych regionach (w tym PL)	Znikomy	Średnio pozytywny w 2040 r. i 2050 r.	Mały w 2040 r., średnio pozytywny w 2050 r., bardzo pozytywny wpływ w niektórych regionach (w tym PL)
Nowy ETS dla rolnictwa	n/d	n/d	n/d	Znikomy	Mały w 2050 r.
Dotacje na wodór	Mały wpływ w 2040 r. i 2050 r.	Znikomy	Znikomy	Znikomy	UE: mały negatywny w 2030 r., znikomy w 2040 r. i 2050 r.; PL: znikomy w 2030 r. i 2040 r., średnio pozytywny w 2050 r.
Polityki transportowe	Znikomy	Znaczny spadek w 2050 r.	Znaczny spadek w 2040 r. i 2050 r.	Znikomy	Pozytywny w 2050 r.

Wydarzenia i promocja projektu

Istotną częścią projektu LIFE VII EW 2050 i działalności CAKE jest rozpowszechnianie uzyskiwanych wyników analiz, dzielenie się wiedzą, ale także weryfikacja naszych prac w konfrontacji z interesariuszami polityki klimatyczno-energetycznej w Polsce, Europie i na świecie. W związku z powyższym prezentujemy efekty naszej pracy i wyniki analiz LIFE VII EW 2050 na konferencjach krajowych oraz międzynarodowych.

W okresie realizacji projektu LIFE VII EW 2050, CAKE było organizatorem konferencji i warsztatów krajowych, m.in.: Warsztaty dla administracji publicznej nt. wizji rozwoju EU ETS w perspektywie 2050 r. (kwiecień 2023), Konferencja pt. “Projekty LIFE chronią klimat i środowisko: Zrównoważone inicjatywy dla lepszej przyszłości” (czerwiec 2023), Spotkanie dla administracji publicznej i instytucji doradczych na temat nakładania się mechanizmów i polityk na funkcjonowanie systemu EU ETS (marzec 2024).

Ponadto zorganizowano trzy międzynarodowe spotkania Platformy ekspertów LIFE VII EW 2050, które były niepowtarzalną okazją do wymiany doświadczeń w zakresie analizy modelowej skutków polityki klimatycznej z naukowcami z innych projektów badawczych UE.

3 Spotkanie Advisory Board LIFE VII EW 2050, 21.03.2023 r.

Konferencja LIFE VII EW 2050, 28.06.2023 r.

Spotkanie dla administracji rządowej i instytucji doradczych, 22.03.2024 r.

Wyniki projektu LIFE VIIEW 2050 staramy się pokazywać na szerokim polu zarówno organizacjom naukowym, organizacjom samorządowym i innym zainteresowanym stronom w Polsce. Poniżej kilka najważniejszych przykładów naszych aktywności i prac. Uczestniczyliśmy w krajowych konferencjach i warsztatach tj. Forum Green Region (2.03.2023 r.), Regionalne Forum Województwa Śląskiego (16-17.11.2023 r.), Kongres Polska Chemia (13-14.06.2023 r. i 7.06.2024 r.), Spotkanie z przedstawicielami projektu Green Deal Ukraine (22.02.2024 r.), Kongres Carbon Capture and Storage (23.04.2024 r.).

Forum Green Region, 2.03.2023 r.

Green Deal Ukraine, 22.02.2024 r.

Regionalne Forum Województwa Śląskiego, 16-17.11.2023 r.

Kongres Polska Chemia, 7.06.2023 r.

Kongres CCUS, 23.04.2024 r.

Podczas realizacji projektu zespół CAKE uczestniczył w wielu konferencjach, spotkaniach i warsztatach międzynarodowych organizowanych przez m.in. OECD, ERCST, Bank Światowy, Forum Energii, Koalicję Klimatyczną, Euractiv, European University Institute (EUI).

Zespół LIFE VIIEW 2050 uczestniczył również m.in. w dwóch światowych konferencjach ONZ w sprawie Zmian Klimatu (UNFCCC) - COP26 w Glasgow w 2021 r. oraz COP28 w Dubaju w 2023 r. oraz w międzynarodowych konferencjach Conference Carbon Forward 2021, European Climate Summit IETA (2023 r.) oraz European Climate Week (European University Institute, 2023 i 2024 r.).

CAKE na arenie międzynarodowej

EUI Climate Week 2023 (State of the Union 2023)

Panel dyskusyjny „What Next for EU Climate Policy?” organizowany przez European University Institute, Florence School of Transnational Governance, 3 maja 2023 r.

EU ETS and Other Carbon Pricing Measures Towards Climate Neutrality (COP28 side event)

Wydarzenie towarzyszące zorganizowane przez CAKE w Pawilonie Estońskim w ramach COP28, 4 grudnia 2023 r.

A Carbon Bank to manage the transition towards a low carbon economy (COP28 side event)

Wydarzenie towarzyszące COP28 zorganizowane przez ERCST - European Roundtable on Climate Change and Sustainable Transition, Pawilon IETA Business Hub, 4 grudnia 2023 r.

Towards a Climate-Neutral Economy: The Role of Carbon Pricing in Moving the Industry Closer to Net-Zero by 2025 (COP28 side event)

Wydarzenie towarzyszące COP28 zorganizowane wspólnie przez CAKE z DG Climate Action, International Carbon Action Partnership (ICAP) i Florence School of Regulation, European University Institute (LIFE COASE) - Pawilon UE, 9 grudnia 2023 r.

Networking

Współpraca i spotkania z innymi beneficjentami projektów LIFE jest ważnym elementem projektu LIFE VIEW 2050, dzięki którym udało nam się poszerzyć horyzonty i zintensyfikować współpracę z innymi projektami, m.in. LIFE COASE, LIFE ETX, LIFE CLIVUT, LIFE After Coal PL, LIFE REMY.

Wielokrotnie uczestniczyliśmy również w Dniach Informacyjnych LIFE organizowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), które zawsze są niesamowitą okazją nie tylko do prezentacji naszych działań, ale także do wymiany doświadczeń z innymi beneficjentami programu LIFE.

Dzień informacyjny LIFE, 11.01.2024 r.

Dzień informacyjny LIFE, 16.05.2024 r.

Centrum Analiz Klimatyczno - Energetycznych @climate, - 29 cze 2022 ...
Podczas okrągłego stołu ws. rewizji systemu #EUETS uczestniczyliśmy również w spotkaniu networkingowym z @zielonasiec, gdzie mieliśmy okazję wymienić doświadczenia związane z realizacją projektów #LIFEETX, #LIFEVIEW2050 & #LIFEclimateCAKEPL, #LIFEProjects #LIFEprogramme

Networking z LIFE ETX,
29.06.2022 r.

Konferencja LIFE REMY Expert Meeting,
7.06.2023 r.

Wyniki prac CAKE są cytowane w prasie zagranicznej i polskiej, m.in. w Euractiv.com, Redshaw Advisors, Carbon Pulse, WNP, Wysokie Napięcie, Teraz Środowisko, PolskaChemia, BiznesAlert, CIRE, Rzeczpospolita. Przedstawiciele zespołu CAKE uczestniczyli również w podcastach oraz udzielali wywiadów dla radia i telewizji (m.in. PolskieRadio24.pl, Biznes24).

Wynikami prac w ramach projektu LIFE VIEW 2050 dzielimy się zarówno w mediach tradycyjnych, jak i na kanałach społecznościowych tj. „X” oraz „LinkedIn”. Zachęcamy do śledzenia naszych profili w celu zapoznania się z naszymi bieżącymi działaniami.

COP28 UAE

CAKE Centre for Climate and Energy Analyses

WE NEED MORE ENERGY TO REDUCE EMISSIONS. HOW ARE YOU FAST-TRACKING THE ENERGY TRANSITION?

KOBIZE www.climatecake.pl @climate_cake

Projekt LIFE VII EW 2050 wspiera realizację unijnej polityki na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu, wspomaga jej rozwój i wdrażanie w okresie do 2030 r. oraz w kontekście uzyskania neutralnie klimatycznej gospodarki UE do 2050 r.

Z przyjemnością dzielimy się wynikami naszych prac na stronie Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych: www.climatecake.pl.

Zachęcamy także do obserwowania naszego konta na platformach „X”: [@climate_cake](https://twitter.com/climate_cake) oraz „LinkedIn:” CAKE

Zapraszamy również do współpracy i bezpośredniego kontaktu.

Kierownik projektu: **Robert Jeszke**

ul. Słowicza 32
02-170 Warszawa
#LIFEVII EW2050
www.climatecake.pl
cake@kobize.pl
+48 22 56 96 570
X: [@climate_cake](https://twitter.com/climate_cake)
LinkedIn: **CAKE**

LIFE VII EW 2050

Projekt „Ocena długoterminowego wpływu europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) na zeroemisyjną gospodarkę do 2050 r.” LIFE VII EW 2050 (LIFE19 GIC/PL/001205) jest dofinansowany ze środków UE z programu LIFE oraz współfinansowany ze środków krajowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.